

Svedok tužilaštva govori o Srebrenici i o masovnim grobnicama

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Dan 277

Istraživač Tužilaštva Din Mening (Dean Manning) već više od pet godina istražuje masovna grobnice u okolini Srebrenice i posmrtno ostatke ekshumirane iz njih. Radi se o najvećem masakru u Evropi od Drugog svetskog rata. Svedok je obišao je sve masovne grobnice, i prisustvovao je mnogim ekshumacijama. Danas je podneo svoj izveštaj Pretresnom veću u suđenju Miloševiću, ali je pri tome naglasio da istraga još nije završena. Veliki deo posmrtnih ostataka još nije identifikovan, a neke grobnice nisu još ekshumirane. Očekuje se da će još da budu otkrivene nove grobnice.

Mening je izvestio Sud da je 'najmanji minimalni broj pojedinaca' koji su do sada identifikovani iz masovnih grobnica 2541. To je 'izuzetno konzervativan' broj, rekao je. Srpska strana je za vreme rata iskopala tela iz originalnih grobnica i ponovo iz zakopala, koristeći teške mašine koje su smrvile i rasule tela. Zbog toga je sada posebno teško da se utvrdi broj žrtava i njihov identitet. Mening je rekao da je procena da je u Srebrenici pogubljeno između 7500 i 8000 ljudi zasnovana na broju osoba koje se i dalje vode kao nestale.

Na početku svog unakrsnog ispitivanja, Milošević je izjavio da je svako ubistvo slično onima koja se spominju u vezi Srebrenice ratni zločin, ali je ipak doveo u sumnju broj žrtava koji je Mening citirao. Rekavši da su u tom regionu vođene intenzivne borbe između Armije B-H i Vojske RS, optuženi je pitao svedoka kako može da utvrdi da li je neka žrtva poginula u borbama ili je pogubljena? Svedok je odgovorio da su mnogi imali ruke vezane iza leđa, da su neki imali poveze na očima (pronađena su do sada 423 poveza.) Iako su tela istrunula i preostale su samo kosti, na nekima se vidi da su ubijeni metkom u potiljak, a neki su pronađeni u klečećem položaju, po čemu se vidi da su ubijeni s leđa. Mening je objasnio da je verovatno da su i ostalih 1440 žrtava, za koja nije bilo moguće utvrditi uzrok smrti, pogubljeni, što zaključuje po načinu na koji su ubačeni u masovnu grobnicu, među ostale pogubljene.

Milošević je rekao da su možda mnogi bili u zbegu koji je išao prema Tuzli, u kome je bilo oko 15 hiljada muškaraca. Mening je ispravio optuženog, rekavši da je u zbegu bilo možda čak 30 hiljada muškaraca i dečaka. Samo je prednji deo kolone bio naoružan, rekao je, i oni su mahom uspeli da se probiju kroz srpske linije. Sredina i rep kolone su zaustavljeni, i ljudi su odvedeni na stratište. Nije moguće utvrditi koliko je ljudi iz te kolone pogubljeno, ali se zna da su mnogi iz tog zbega, kao i oni zarobljeni u Potočarima, ubijeni. Na pitanje koliko je muškaraca zarobljeno, Mening je odgovorio da tačan broj nije poznat, jer su ljudi koji su to znali ubijeni, ili su učesnici zločina i ne žele da svedoče. Ipak, video-snimci i tajno snimljeni telefonski razgovori upućuju na zaključak da je nekoliko hiljada bosanskih muškaraca i dečaka, iz zbega i iz Potočara, zarobljeno. Preživeli, svedoci i nekolicina zločinaca su svi svedočili da su zarobljenici odvedeni na gubilišta. Ekshumacija tela, istraživanje zločina i identifikacija žrtava su i dalje u toku.

I optuženi i prijatelj suda (*Amicus curiae*) Branislav Tapušević su pitali Meninga o starosti žrtava. On je odgovorio da su većina bili odrasli muškarci, između 17 i 55 godina, ali i da je među ubijenima bilo i 9-godišnjih dečaka i staraca preko 80 i 90 godina starosti, kao i invalida.

Optuženi i *Amicus* su ponudili zaključak da su većina žrtava iz grobnica bili vojno-sposobni muškarci, koji su poginuli u borbama, pri čemu su se pozvali na njihovu starost i činjenicu da su u okolini vođene teške borbe. Mening je odgovorio da forenzički dokazi (razni povezi, vezane ruke, položaj tela, itd.) ne podržavaju takav zaključak.

Meningovo svedočenje su već podržali svedoci masakra, jedan od učesnika na strani bosanskih Srba, jedan oficir Ujedinjenih naroda i Miroslav Deronjić, nekadašnji predsednik SDS-a u Bratuncu i Karadžiću blizak čovek (koji je opširno pismeno svedočio). Svi su oni opisali kako je više hiljada ljudi iz zbega zarobljeno, i kako su kasnije bili pogubljeni, zajedno sa muškarcima i dečacima koji su spas potražili kod Ujedinjenih naroda u Potočarima. Svedoci su govorili i o planu da se sve zarobljenike pobije, i o tome kako je to učinjeno.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Topic: [War crimes](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedok-tu%C5%BEila%C5%A1tva-govori-o-srebrenici-i-o>